

נה תשפ"ה

גלאיון 211

דעם רבינ'יס

גלאיון

אייערע קיגדער זאלט איר מודיע זיין
וואס דא האט זיך גיטאן שייח' זיד'יט

דעם
ריינער קויאל

ארויס אדר עראיין?

פאראויס, אונ סיי ווען ס'גיט אים שועור; ער גיט אראפ מדרגות, וואס דער רבּי רופט דאס און "בקי בשוב" וואס דאס מיינט גיין אויף צוועגעס.

רבּי נתן איז זיער שיין מסביר ווי איזו די למודים פון פרשת נח איז געגע צו יען אינעם פון אונן. ער ברענג אראפ א זוהר הקדוש אונ פון נאך הייליגע ספרים און די ווארט "תיבָה" האט צוועטי טיטשן, עס קען מיינען די שיר פון נח אונ עס קען מיינען "א ווארט", דאס מיינט די "זוערטער" פון דאוועגען. דער איבערשטער האט געזאגט פאר נח בא אטה וכל ביתה אל התבָה דו אונ דיין הוייזענד זאלן ארײן און די תיבָה, דאס איז מרמץ אויף די בחינה פון "בקי ברכזא" צו ארייניגן און די תיבָה וואס דאס מיינט די זוערטער פון דאוועגען. שפֿעטער האט דער איבערשטער אים געה ייסן צא מאן התיבָה אטה ואשתק וכוי' כל החיה וכל הרקם הוציא גייל ארויס פון די תיבָה דו מיט דיין משפהחה אונ אלע חיות וכוי' זאגט ר"ש "אויף די ווארט" "היצא" איז מען ליאנט דאס "היצא" דער איבערשטער זאגט פאר נח, טאמער זי ווילן נישט ארויס פון די תיבָה נעם זי דו ארויס, ווילן דאס איז מרמץ אויף דער ענין פון "בקי בשוב".

יעךדר אינער פון אונז וואלט געווואלט א גאנצן טאג זיין און שול אונדר און חדר אונ נאך דינען דעם

אין די וואכעדיגע סדרה דערציאלט מען די פרשה פון נח. מילאך וויסן איז וואס עס שטייט אין די הייליגע תורה נאר אין יעדע ווארט פון די הייליגע תורה איז געוען נאר אין יעדע ווארט פון די הייליגע טיפּע סודות, אונ מען ליגט גראסע און געווואלדייגע טיפּע סודות, אונ מען קען זיך לערגען פון דעם ווי איזו צו דינען גאט ברוק הווא.

דאס ווארט "תורה" איז פון די לאשן "חוואַה". עס קומט צו לערגען ווי איזו זיך אופֿטפֿין. בפרט אין די פֿסוקים וואו די תורה זאגט נישט ארויס בפֿירוש די מציאות נאר דערציאלט מעשיות, דארף מען וויסן איז דארט לגט באהאלטן גאר טיפּע סודות התורה אין יעדע אונ.

מייט סיינט אדשמאַ וועלן מיר זען וואס מיר קענען ארויס לערגען פון פרשת נח הניגות ווי איזו צו דינען דעם באשעפר, לוייט די הייליגע הקדמות וואס מיר האבן באקומוין פונעם הייליגן רבּין.

עס איז דא א באקאנטער תורה און לקטני מוחרין וואס רופט זיך קרא אט יהושע (סימן ו') דער רבּי זאגט דארט או ווער עס וויל תשובה טוב דארף זיך שטאָרקבּן אין אלע מאבִים סיי ווען ס'גיט אים גראנג ווען ער גיט ארדוף מדרגות, און דעם רבּי נס שפֿראָך ווערט דאס אַנגערוּפּן "בקי ברכזא" דאס מיינט לויין

דער רײַינער קווואל

המשך פון זייט 1

דעָרְהָאַלְטָן אָוֹן טָוּן וּוֹאָס עֶרְ קָעָן אָוֹן חָס וּשְׁלָוֹם
נִישְׁתֵּחַ זָהָר מִיאָש זַיִן, אָוֹן דָּאָס מִינִיט "בְּקִי בְּשָׁוֹב"
וּוֹי אָוְיךְ זַוְעָן אֲקִינְד אִין עֹזֶסֶק בְּדָבְרִי הַרְשָׁוֹת זַוְעָן
עֶרְ גִּיטַּת לִמְשָׁל עַסְן אֲדָעָר זִיךְ שְׁפִילָן אֲדָעָר אִין
גַּעַשְׁעַטַּט, דָּאָרָף עֶרְ וּוֹיסְן אֹז דָּאָס מִינִיט אָוְיכְעַט
דִּינְגָּן דָּעַם אִיבְּעַרְשָׁטָן. (הַלְּכוֹת שְׁבָת ז' אָוֹת ס' ט
ע')

דָּעֶר אִיבְּעַרְשָׁטָר זָאל הַעֲלָפָן מִיר זָאלָן אַלְעָ זָכָה
זַיִן צָוְתָשָׁבָה בְּשָׁלְמוֹת אָמָן מִיר זָאלָן זַיִן בְּקִי בְּרַצְ�וֹא
אָוֹן בְּקִי בְּשָׁוֹב אָוֹן דָּוֹרָךְ דָּעַם וּוֹעַט זַיִן דִּי גָּאוֹלָה
שְׁלָמָה בְּקָרָוב.

איַבְּעַרְשָׁטָן דָּאָרָט, אָן קִיּוֹן נִסְיוֹנוֹת פָּוֹן דִּי גָּאָס אָוֹן
אָן קִיּוֹן שְׂוּעָרְקִיְּטָן, צָוְם בִּיְשָׁפִילְאָ אַיְנְגָּלְמָאָכָט
אָפְ בִּיְ זִיךְ אֹז פָּוֹן הִינְט אָן גִּיטַּת עֶרְ דָּאוּעָנְגָּעָן מִיט
גָּרוֹסְ פָּוֹנָה אָוֹן גָּרוֹסְ הַתְּלָהָבוֹת, אֲדָעָר לִמְשָׁל
עֶרְ גִּיטַּת אַוְיכְשָׁטִין זִיךְ עַיְרָ פָּרָ אָוֹן זִיךְ גָּרְיִיטָן צָוְם
דָּאוּעָנְגָּעָן, אַשְׁטִיקְ צִיטַּת שְׁפָעַטָּעָר וּעְטָר אֹז זַיִן
פָּלָאן אֹז זִיךְ צְוָרִירָן אָוֹן עֶרְ אַיְ בִּיְ זִיךְ אַיְגָּאנְגָּן
אַרְאָפְ גַּעֲפָאלָן, דָּאָרָף עֶרְ זִיךְ זִיךְ עַיְרָ שְׁטָרָקָן אָוֹן

איַיְן אַסְטָה גָּפָ

מ. ש. דָּעַרְצִיְּלָט זַיִן אִיבְּעַרְלָעְבָּעָנִישׁ וּוֹי אָזְוִי עֶרְ
אַיְ מִיט גָּרוֹיְסָעְ חָסְדִים אַנְגָּעָקְמָעָן קִיּוֹן אַיְמָאָן
דָּעַם עַרְבָּרָאָשׁ הַשְּׁנָה.

"וּוֹאָס? דַּו הָאָסְטָן נְאַכְּנִישָׁת קִיּוֹן טִיקָּעָט קִיּוֹן
אַוְמָאָן?"

די שְׁאַלְוֹת זַעַנְעָן גַּעַפְלָזִיגָּן צַוְּ מִיר פָּוֹן אַלְעָ
רִיכְטָנְגָּעָן. וּוֹאָוְאַמְּעָד אַיְקָהָבָן מִקְּהָבָן גַּעַקְעָרָט
אַיְן יְעַנְעָ טָעָג, זָוִיְיָ וּוֹאָקָן פָּאָרָדָאָשׁ הַשְּׁנָה,
הָאָט מִעְןּוּ מִיר גַּעַפְרָעָגָט אֲדָעָר בְּעַסְעָר גַּעַנְגָּט,
פָּאַרְגָּעָוּוֹאָרָפָן פָּאַרְזָוָאָס אַיְקָהָבָן זִיךְ נְאַכְּנִישָׁת
מִסְדָּר גַּעַנְעָן מִיט אַטִּיקָּעָט צַוְּ פְּלִיאָן צָוְם רַבִּיְיָ.

אֲלָעָה הַאָבָן גַּעַמְיִינָט אַיְקָהָבָן אַיְקָהָבָן אַיְקָהָבָן
אֲדָעָר וּוֹיִיְסָעָךְ-וּוֹאָס, אֲפָשָׁר בֵּין אַיְקָהָבָן נִישְׁתָּאָזָא
חָסִיד אַיְקָהָבָן אַיְקָהָבָן נְאַכְּנִישָׁת עַרְלָעְדִּיגָּט קִיּוֹן טִיקָּעָט,

פָּאָר לְאַנְגָּעָן וּוֹאָקָן הַאָבָן מִיר אַיְן שְׁטוֹב עֹזֶסֶק
גַּעַנְעָן בְּתִפְלָה פָּאָרָן רַבִּינְסָרָאָשׁ רָאָשׁ הַשְּׁנָה. מִיר הַאָבָן
גַּעַבְעָטָן אַיְן מִתְּפָלָל גַּעַנְעָן פָּאָר דָּעַם. מִין פָּרוֹי
אַיְן אַלְעָ קִינְגְּדָעָר הַאָבָן גַּעַדְאָוָונָט אַיְן גַּעַבְעָטָן אַיְן
מִיר זָאלָן גַּעַנְעָן זַיִן בִּימָם רַבִּיְיָ אַוְיָחָד רָאָשׁ הַשְּׁנָה.
מִיר הַאָבָן גַּעַמְאָכָט פָּעַסְטָעָר וּוֹקָדִים אַיְן מִטְּמִיקָּיָק
גַּעַנְעָן דִּינִים הַאָפְנִידָגָה בְּקָרָוב אַוְיָחָד יְשֻׁוָּה.

מַעַן דָּאָרָף פָּאַרְשָׁטִין אַיְן אַטִּיקָּעָט צַוְּ פָּאָרָן קִיּוֹן
אַוְמָאָן אַיְן זִיךְ עַיְרָ אַוְיכְטִיגְ זָאָה אֲדָעָר אִיבְּעָר
אַלְעָמָעָ דָּאָרָף מַעַן בְּעַטָּן אַיְן דִּי טִיקָּעָט זָאלָן תְּאָקָעָ
צְנִיזָאָ קְוָמָעָן וּוֹיִיל אָוְיב דָּעָר טִיקָּעָט וּוֹעָרָט בְּטִיל
הַעַן מַעַן צָוְם רַבִּיְיָ נִישְׁתָּאָנְקָוָמָעָן. אָזְוִי וּוֹיִמְרָא

הابן זיך אלל'ין איבערצייגט.

געשיקט. אצינד זענען מײַנע טפלות גענווארן אויסגעמײַשט מיט דאנק און לויב צום באשעפער. מען האט נאך געדארפט גוּרִיס רחמי שמיים או די טיקעט זאל שפֿעס ווערד זיין.

דעָר סוף פון די מײַעה איז גענווען או מײַן טאטע און ברידער הابן געהאט אַטיקעט אויף מיטוואך נאכט [אויך דער איד וואס האט אינז אַוועקגעהבען די וויו טיקעט האט גענאלט זיין אויף דעם פְּלִיגְעָר]. נאכט זיַּצְאַן אַינְצֵירְפָּאַרְט פָּאַר עַטְלִיכְבָּע שעה האט מען זיַּ אַהֲרִימְגַּעַשְׁקָת לְחִים וְלְשָׁלוֹם ציריך צום אַיְגַּעַנְעָם שְׁטוּבָ, נאכדעט זואס דער פְּלִיגְעָר איז גענווארן בְּטַלָּ. אַבעָר בְּדַרְךָ גַּס האט זיַּ דער טְרֻעוֹל אַגְּעָנְטָמְצָלָה גַּעֲנוּעָן צַו מַאֲכָן וַיְיַע טיקעט אַוְיף דְּאַנְגְּרִישְׁטָאָג אַינְדְּרִיפְּרִי, אָן אויף וועלכְּבָע פְּלִיגְעָר מִינְט אַיר זענען זיַּ אַרְזִיפְּגַּעַנְעָצָט גענווארן? אויף די זעלְבָע פְּלִיגְעָר וואס אַיך קָאָב געהאט אַטיקעט באַקְומָען פון זענען גוטהארצִיגן אַיד!

מיר זענען געפָּאָרָן אלְעָ צוֹאָמָעָן וויל אויך יענְדר ברידער וואס האט נאכניישט געהאט קיַין טיקעט האט אַין די לְעַצְטָע מִינְט אַוְיך אַיְגְּרִעְגַּעְנוּמָען פון אַיְגָּעָם אַטיקעט. אַין אַמְזָלְדִּיגָּע שעה זענען מיר אַנְגְּקָוּמָען אלְעָ אַיְגָּעָם צום היַילְיגָּן רְבִינְסָ ציַּעְנְרָאָבָּשְׁתָּקָדְשָׁ.

דעָר שְׁבַת אַיַּ אַרְיְבָעָר אַיַּ אַ דְּעַרְהָוִיבְּגָעָם שְׁטִימָוָג וּוּעָן מִיר זענען זיַּעְרָ מִתְפָּלָל בְּיַם רְבִינְסָ אַוְיך אַינְדְּרִעָרָאָיָן זָאלָן זָוָה זַיְן אַנְצְׂקוּמָעָן צום רְבִינְסָ באַצְּיִיטָנס.

למעשה, דער אַיד וואס האט מיר אַוְועַקְגַּעַשְׁנָקָט די צוּוֹיִ טיקעטס וויל ער האט גַּעֲפְּלָאָנט צַו פָּאַרְן מִיטְוָאָךְ מִיט די זעלְבָע קָאָמְפָּאָנִי וואס מײַן טאטע האט געדארפְט פָּאַרְן, אַיַּ לְיִדְעָר גַּעֲבְּלִיבָן

למעשָׁה אַיַּ דִּ אַנְגְּעַצְּזִינְקִיטָּ גַּעֲשְׁטִיגָּן מִיט וּוֹ אַס טָאָג שְׁפַּעַטְעָר. סְאַיַּ שְׁוֹן גַּעֲנוּעָן וּוּיְיִגְּעָר וּוֹ אַס אַבְּן זַיךְ גַּעֲדְּרִירִיט פָּוֹן מוֹיל צַו אַוְיעָר זענען נִישְׁט גענווען אַזְעַלְכָּעָ פְּרִילְילְכָּעָ. מעַן האט שְׁוֹוָאָרֶץ גַּעֲזָאָגָט אַזְאַס יָאָר וּוּעַט מַעַן אָפְּשָׁר נִישְׁט קַעַנְעָן פָּאַרְן. מַעַנְטָשָׁן הַאֲבָן זַיךְ זַיךְ גַּעֲשָׁאָפְּט צַוְּיִי אַדְעָר דָּרְיִי פָּאַרְן. מַעַנְטָשָׁן אַזְאַס זַאְשְׁטִיְיִי אַיךְ וּוֹ אַנְאָר אַוְיְפִּזְ אַמְּרָק אַזְיִין אַיַּן טיקעט צַוְּ פָּאַרְן זַיךְ זַיךְ נָאָר מִיט אַ בָּאָרְגְּ תְּפָלוֹת.

מײַן טאטע אַיַּ שְׁוֹן גַּעֲנוֹאָרָן אַבְּיִסְלְ צַעֲשָׁפִּילְט פָּוֹן מִינְ פָּאַרְשָׁלְעַפְּטִיקִיטָּ. גַּעֲנוּנְלִיךְ פָּאַרְן מִיר אַלְעָ בְּרִידְעָר מִיטָּן טָאָפָעָן אַינְאִינְעָם. אַלְעָ הַאֲבָן שְׁוֹן גַּעֲהָאָט טיקעטס נָאָר אַיַּן בְּרִידְעָר אַזְאַס זענען גַּעֲבְּלִיבָן אַיְסְגַּעַשְׁפִּילְט אַיַּ זַיְטָ.

דיַנְסְטָאָג, אַ וּאָךְ פָּאַרְ רָאַשְׁ הַשְּׁנָה וּוּעָן בְּרַסְלְבָעָר חַסְדִּים הַאֲבָן אַנְגְּעוּהָיָקָן צַו בְּאָפְּנָה הַעֲנָט אַזְנָ פִּס אַזְאַס אַרְזִיסְזָעָן פָּוֹן לְאַנְד אַוְיְפִּזְ זַוְּג קִיְיִן אַפְּמָאָן קְלִינְגְּטָמְרִיךְ אַן אַחֲר אַזְעָרָהָט גַּעֲקְוּבְּפָט צַוְּיִי טיקעטס בַּיִּ צַוְּיִי קָאָמְפָאָנִים, אַיַּן טיקעט פָּאַר זַיךְ אַיְנָסְפָּאָר זַיְן זַוְּן, דָּאָס מִינְט פִּיר טיקעטס אַזְעָר קְהָן מִיר אַוְועַקְגַּעְעָבָן די צַוְּיִי טיקעטס וּוֹ אַס עַרְהָאָט בַּיִּ צַוְּיִן עַרְלִיְיָסָ.

"אַיךְ וּוּיְסָ נִישְׁטָוּ וּוּפִילְ סְאַיַּ זַוְּדָ, " זַאְגָט עַרְהָיָה. "זַוְּיִוְיָה האט מְבָטְלָ גַּעֲנוּעָן הַיִּנְטָ דִּיְנְסְטָאָג זַיְעָרָ פְּלִיגְעָרָס אַזְאַס דִּיְטִיקְעָטָס זַעֲנָעָן בָּאַשְׁטִימָט אַוְיךְ דְּאַנְגְּרִישְׁטָאָג. קַעַנְסָטָ פְּרוֹבִּירָן דִּיְזַיְן מַזְלָ, " זַאְגָט עַרְהָיָה.

אַקְעָיָה, קְזָדָם עַפְּעָס אַטיקעט אַין הַאֲנָט. אַיךְ הַאֲבָבָ נִישְׁט אַוְיִגְעָהָרָט צַו דָּאָנְקָעָן דַּעַם אַוְיִגְעָשָׁטָ פָּאַרְן דִּי גַּעֲנוֹאָלְדִּיגָּע הָאָרָה וּוֹ אַס עַרְהָאָט מִיר

"רְפֹנוֹ שֶׁל עָזָם, בִּיטָּע... וְאֵזֶן דַּעַר אִיד?!"
הַיְלִיגָּעַר בַּאֲשַׁעַפָּעַר הַעַלְּפַ אָז עַד זָאַל אַנְקּוּמָעַן
בְּשַׁלּוֹם נָאָךְ פָּאַר רָאַשְׁ הַשְּׁנָה. אִיךְ הַאָפְ מְפַשְּׁ נִישְׁתָּ
גַּעַנְהָאַט קִיְּין מְנוֹחָה. עַס הַאָט מִיר אָזְזִי גַּעַרְתָּ אָז
דַּעַר אִיד נָוָס הַאָט מִיר אָזְזִי גַּעַרְתָּ אָזְזִי גַּעַרְתָּ אָז
אָזְזִי טִיקָּעַטָּ זָאַל נִישְׁתָּ זִיְּין זָאַבְיָם רְבִּין רָאַשְׁ
הַשְּׁנָה? "

סָאַזְ שָׂוִין גַּעַנוּן נָאָךְ חַצּוֹת עַרְבָּ רָאַשְׁ הַשְּׁנָה.
אִיךְ הַאָפְ מִיקְ גַּעַרְגִּיטָ צְוָם יוֹם טּוֹב מִיטָּ גַּרְוִיסָ
קְלֻעַמְנִישָׁ. פָּוֹן אַלְעַ זִיְּטָן הַאָט מְעַן כְּסָרֶר גַּעַזְעַן
נָאָךְ אָנוֹן נָאָךְ גַּרְוּפָעָס אִיזָן אַנְקּוּמָעַן מִיטָּ דִּי נִשְׁמָה
אַין דִּי הַעַנְטָן אַבְעָרָמִין אִיד וּעוֹמָעָן אִיךְ זָזִ אָזְזִי
אָזְזִי נְאַכְּאַלְזִי נִישְׁטָא. אִיךְ הַאָפְ מִיקְ גַּעַבְעַטָּן בְּיִםְ
בַּאֲשַׁעַפָּעַר אָז יְעַנְעַר זָאַל שָׂוִין אַנְקּוּמָעַן.

סָאַזְ שָׂוִין גַּעַנוּן אַשְׁעָה פָּאַרְן זִמְן. אִיךְ בֵּין אַרְאָפְ
צְוָם צִיְּן מִיטָּ אַשְׁוּוֹר גַּעַמִּיטָ. אַיְ נָאָךְ מְעַלְלִיךְ אָ
דַּעַר אִיד זָאַל נָאָךְ אַנְקּוּמָעַן פָּאַר יוֹם טּוֹב? נָאָךְ אָ
שְׁעָה אִיזֶן רָאַשְׁ הַשְּׁנָה!

בְּיִם בַּאֲשַׁעַפָּעַר אִיזֶן אַלְזִי מְעַלְלִיךְ. אִיךְ גַּי אִין
גָּאַס פָּאַרְיִינְקָעָן אִין מִינְעַ מְחַשְּׁבָות וּוֹעֵן אִיךְ
זַעַפְנְגַעַרְוּוֹיְטָנָס אַגְּרוֹפָעָ אִיזָן טָאַנְגָּזָן אַרְוִיסָ
פָּוֹן אַקָּר מִיטָּ פְּעָק אָנוֹן זַעַק, פָּאַרְסָאַפְעַט אָנוֹן
פָּאַרְפָּלָאָגָט. אִיךְ גַּעַב אַנְגַּטְעָרָן בְּלִיק אָנוֹן אִיךְ פָּאַל
שְׁיעָוָר אִין חְלָשָׁות. יָא, אִיר הַאָט גּוֹט צַגְעַטְרָאָפָן,
מִין אִיד אִיזֶן אַנְגָּעַקְוּמָעַן מִיטָּ וִין בְּחוֹר!!!!

סָאַזְ שְׁוּוֹרָ אַפְצּוּמָאָלָן אַונְגָּעַר הַתְּרַגְשָׁוֹת בִּים זַיְקָ
בַּאֲגַעַגְעַנְעָן. מִיר בְּרִידָע זַעַנְעָן גַּעַנוּן אַיְבָעַרְאָשָׁט
זַיְקָ צַוְּרָעָקָן אִין אַומְמָא אַינְאַיְיָעָם בְּיִם רְבִּין.

דַּעַר אִיד הַאָט גַּעַזְאַלְטָ פָּאַרְן וּוֹנְטָאַג אַבְעָר וִין
טִיקָּעַט אִיזֶן גַּעַקְעַנְסָלָט גַּעַנוֹאָרָן אָנוֹן הַאָט גַּעַמְזָוָט
שָׁאָקָן אַנְיָעָ טִיקָּעַט. דָּרְיִי טָעָג הַאָט עַר זַיְקָ
גַּעַנוֹאָלְגָעָרָט אַיְבָעָר דִּי וּוֹעֵגָן אָנוֹ שְׁטָעָקָן בֵּין עַר
הַאָט זַוְּחָה גַּעַנוּן אַנְצְזָקְוּמָעַן צְוָם רְבִּין!

שְׁטָעָקָן אִין אַרְצָ יִשְׂרָאֵל וּוֹיִיל וּוֹיִרְמָאָנָט אִיזֶן
בְּטַל גַּעַנוֹאָרָן דַּעַר פְּלִיגָּעָר, אָנוֹן דִּי וּוֹיִזְ טִיקָּעַטָּ
פָּוֹן דָּאַגְּנָעָרְשָׁטָאָג הַאָט עַר מִיר גַּעַרְן אַנוֹעַקְגָּעַנְעָבָן
צַוְּיִי טָעָג בְּעַפָּאָר.

נָאָךְ שְׁבַּת זַעַנְעָן דִּי נִיְעָס אַרְיִינְגָּעַקְוּמָעַן זַיְעָר
טְרוֹוְעִירִיגָּעָ. פְּלִיגָּעָס אַיְוָס נָאָכְן צַוְּיִיטָן זַעַנְעָן
גַּעַקְעַנְסָלָט גַּעַנוֹאָרָן. בְּרִסְלָבָעָ חֲסִידִים הַאָפְן וּזְקָ
גַּעַרְיסָקָן צַוְּאָקְוּמָעַן אַטְיקָעָט אַרְוִיסְצּוֹפָאָרָן פָּוֹן
אַרְצָ יִשְׂרָאֵל. מַעַן הַאָט זַיְקָ גַּעַנוֹאָלְגָעָרָט אַיְבָעָר דִּי
וּוֹעֵגָן אִין שְׁטָעָקָן מִיטָּ גַּרְוִיס מִי אָנוֹ פְּלָאָגָ.

מַעַר פָּוֹן אַלְעַ זִיְּדָן דָּאָרָט אִין אַוְמָאָן בֵּין אִיךְ
בְּאַזְאָרְגָּט גַּעַנוּעָן פָּאַר מִין חָבָר אָנוֹן וִין בְּחוֹר -
וּוּלְכָבָר הַאָט מִיד גַּעַשְׁעַנְקָט דִּי טִיקָּעַטָּ אָז זַיְיִ
זָאָלָן אַנְקּוּמָעַן בְּשַׁלּוֹם. דַּעַם גָּאוֹצָן מְאַנְטָאָג הַאָפְ
אִיךְ גַּעַקְוּקָט פָּוֹן אַלְעַ זִיְּיָן, בְּאַטְרָאָכָט יַעֲדָר
נִיְעָרָ גַּעַקְוּטְעָרָ אַוְיב אִיךְ זָעַ נִישְׁתָּ זַוְּחָה גַּעַנוּעָן
אַבְעָרָ נִיְיָן. לִיְדָעָר הַאָט עַר נְאַכְנִישָׁט זַוְּחָה גַּעַנוּעָן
אַנְצְזָקְיָעָן בְּשַׁלּוֹם. אִיךְ קָאָב זַיְקָ מְפַשְּׁ גַּעַבְעַטָּן
בְּיִם רְבִּינָס צִיְּן מִיטָּ תְּפָלוֹת אָנוֹן בְּכִיּוֹת אָז דַּעַר
אִיד זָאַל חָס וּשְׁלָוֹם נִישְׁתָּ בְּלִיבָּן אַינְגְּדוֹרִיסָן רָאַשְׁ
הַשְּׁנָה. אִין זְכוֹת פָּוֹן דַּעַר חָסְדָן וּוֹאָס עַר הַאָט גַּעַטְוֹן
צַוְּמָר זָאַל עַד שָׂוִין אַינְגִּיכָּן אַנְקּוּמָעַן אַהֲרָוֹן.

דִּינְסָטָאָג אִיזֶן אַזְיִיךְ גַּעַקְוּמָעַן אָנוֹן גַּעַגְאַנְגָּעָן אָנוֹן דַּעַר
טְיִיעָרָד אִיד אִיזֶן נְאַכְּאַלְזִי נִישְׁטָאָ. אִיךְ הַאָפְ מִיקְ
נְאַכְגָּעְפָּרָעָטָ בַּיְיִ דַּעַם אָנוֹן יְעַנְעָס אַוְיב אַיְיָנָר
וּוֹיִיסָט זַיְקָ מְצָב אָנוֹן וְאוֹהָה אַהֲרָן עַר גַּעַפְנָט זַיְקָ אַבְעָר
קִיְיָנָר הַאָט נִישְׁתָּ גַּעַוְאָסָט צַוְּזָאָן פָּוֹן אִים.
פָּוֹן וְאוֹהָה טְאָקָע זָאַל מְעַן וּוֹיִסְן? אַלְעַ זַעַנְעָן גַּעַנוּעָן
פָּאַרְנוּמָעָן בֵּין אַיְבָעָרָן קָאָפְ מִיטָּ זַיְעָרָ אַיְגָעָנָעָ
טְלָטוֹל הַגְּרוֹרָה. כְּבָר אִינְדָעָרָפְרִי בֵּין אִיךְ שָׂוִין מְפַשְּׁ בְּאַזְאָרְגָּט
גַּעַנוּעָן. דַּעַר אִיד אִיזֶן נְאַכְנִישָׁט דָאָ.

גַּעֲרָאַטְעֹזּוּעַט פָּזֶן אַלְפְּרָהָרָה טָהָרָה

נישט ווערן צוקלאפט בימים אראפטאנן, אוון האט צונגענאגט אוו אויב וועט ער ווערן געראטעוועט וועט ער ארוינגעבן ספרים אוון פארשפריטן איבער די וועלט.

לויט אן אנדרע גרסה איין ר' מרדכי יפה אריינגעקරאכן איינעם גראסן ער וואס דארט לוייפט איאפ אפאאל אוון שמוץ פון בית הפסא ביין אינדרויסן פון שטאט בעבון ער פון טיך, אווי איין ער אריבערעשותוימען די שרעקליכע שמוץ אוין זיך פארשמירט זיין פנים מיט אלע זיינע צען קליעדר וואס ער האט גטראנן אויף זיך, אבי נישט צו ווערן פארשמירט מיט עברות, ער איין אנטלאפן אווי ווי יוסף הצדיק איין אנטלאפן בי זיין נסיון.

באך אן אינטערסנטע תפלה האט ר' מרדכי גבעטען פון באשעפר, או כדי זיינע אינייקלעד זאלן נישט צוקומען צו אוא סארט נסיון וואס ער האט געהט וועגן זיין שיינעם אויסען, זאלן זיינע קינדר ער אונ אינייקלעד להוחות צען דורות נאך אים - נישט האבו קיין שיינעם אויסען, זיינע חיליה נישט צוקומען צו קיין נסיון.

ווען ר' לוי יצחק בענדער זיל האט געלערנט אוון מאקעוווע ישיבה איין פוילן, האט דארט געלערנט אבחור ר' יצחק אטואצקער הייד, וועלכער האט

מווצאי شبת פרשת בשליח אייז געפערן געוווארן איין שטאט אצפת, דאס לאכטיג קינד שמואל, שפעטער באוואויסט אלס ר' שמואל הורוויץ ז"ע.

ר' שמואל אייז געוווען אן אייניקל בון אתר בון פונעם הייליך של'ה. דער פאטע פון ר' שמואל האט טאקו געטראגן דעם צעלבן נאכמען ווי דער הייליגער זיינע דער של'ה רב' ישעיה הלוי הורוויץ.

ר' שמואל'ס זיינע - דעם טאטנ'ס פאטע - האט געההייסן ר' אשר יחוкал הורוויץ. זיין ווייב - ר' שמואל'ס באבע - האט געההייסן עלקע ע"ה, זיין געוווען אן אייניקל פון דעם גרויסן צדיק ר' מרדכי יפה בעל הלבושים זכל.

מיר ברענגן דא אראפ א מואר'דייג מעשה וואס האט פאסירט צו ר' מרדכי יפה:

איינמאל האט זיך ר' מרדכי פארבלאנדשעט איין וועג, ער אייז אינגעקומען צו נישט אן ערליך פלאץ. און האט דארט געהט א נסיון צו טו אן עברה, ער האט פארשטיינען או ער אייז אינ גאר א גרויסע סכנה ברוחנית, אייז ער מיט א קליגשאפט אריינגעלאפן און בית הפסא. דארט אייז געוווען א פענסטער צו קענען אראפטאנן, אבער עס אייז געוווען זיינער הוויך און א סכנה אראפצטאנן, האט ער געבעטען דעם אויבערשטן ער זאל אים ראנטערען, ער זאל

ויזיע ר' אשר יחזקאל, וכן ערך איז אמא געפֿאָרְן
איין א גַּרְזִין בָּאוּן אֵין שְׁפָאַט רֹסְלָאנְד, דָּעַר בָּאוּ
איין גַּעֲזַעַן באַהֲפְטָן מִיט אַסָּאָךְ וְעַגְעַנְעָר. דָּעַר
ויזיע ר' אשר יחזקאל איין גַּעֲזַעַן אֵין אַיְגַע פָּוּן
די פָּאַדְעַרְשֶׁטְוּ וְוַאֲגַנְעָן, פָּלְצַלְינְגּ קַומְטָ אַיְגַע
צָצָר צו אַים אָנוּ פָּאַרְטְּרִיְיבֶּט אַים פָּוּן דָּאָרטּ, הָאָטּ
דָּעַר זַיְדָע זַיְקָ אַיְפְּגַעַהוּיְבָן גַּיְעַנְדִיגּ צָום אַנְדְּעָרְן
וְוַאֲגָן, דָּאָרטּ אַיז וְדָעַר גַּעֲקַוְעַן אַיְנַעַר אַים
פָּאַרְטְּרִיְיבֶּן, אָנוּ וְדָעַר אַיז דָּעַר

ז"י י"ד געגאנגען צו די וואגאנגען מעד
פון אונטען, אווי איז געשטען איינטמאַל
און זוניעראָטמאַל, בז' מען החט אַט
שווין ענדּה לִידּ געלְאָוט אַיִינְצָין אויף
זיין פלאָץ אַינְעָם לעצְטָן וואגָאן.

אֲזֹז אֵין דָעַר בְּאָנָן גַּעֲמֹתְלִיד
גַּעֲפָרָנוּ בַּיּוֹ וְעוֹן אֵין אֵין מִינְטוֹ
אֵין גַּעֲשָׁנוּ עַפְעָס שְׂעִירְלִיד, אֶ
בְּאָנָן אֵין גַּעֲקֻומָּעָן צוֹפָאָרָן אַנְטְּקָעָגָן
אֵין וְהֵ אַגְּגָעָלָפְּט אֵין דָעַם
לוֹיְפָנְדִּיגָּן בְּאָנָן אַלְעַ וְוָאָנְגָּעָנָן
הָאָבָן וְהֵ צְעִבְרָאָךְ אֵין צְעַשָּׂאָסָן,

אָנוּ גַּעֲהֶרְגָּעֵט אַלְעָ מִעְנְטִישׁוֹ וּוּלְכָעַ זְעַנְעַן
גַּעֲנְעַסְוּן אַיִן דִּי פָּאָדָעָשְׁטָע וּוְאָגָעָנוֹן, אַבָּעָר מִיטִּין
אַוְּבָעָרְשָׁטְנוֹס הַלְּפָא אַזְּ דָרְ זַיְידָע - וּוּלְכָעָר אַיִן
גַּעֲנוֹזְוּן אַיִינָם לְעַצְתָּן וּוְאָגָאָן - נִישְׁטָ גַּעֲשְׁדִיגְט
גַּעֲנוֹזְוָרָן, עָד אַיִן אַרְוִיסְגַּעְפָּאָלָן פָּנָגָם וּוְאָגָאָן
אָנוּ גַּעֲרָאָטְעוֹזָט גַּעֲנוֹזָרָן פָּנוֹ אַ זַּיכְעָרָן טַוִּיט.
וּוּרְעָרָן וּוּסִיסְטָן וּוּדָר אַיִן גַּעֲנוֹזָן דָּרָר וּוּסָמָחָט אַיִם
אַזְוֹזְפִּיל מָאל פָּאָרְטְּרִיבָן פָּנוֹ דִּי וּוְאָגָעָן אַיִם צָו
רְאָטְעוֹזָן!

טַקְאָק מִקְרָב גְּעֻוֹעַן ר' לְוִי יְצָחָק אָנוּ רֹוב בְּחוּרִים
פֶּפּוֹן מַאֲקָעָנוּעַ יְשִׁיבָה צוֹם הַיּוֹלֶן רְבִ'יָּס דָּרָה. כֵּעֶר
צַחְקָל אַיִן גְּעֻוֹעַן נָאָר אַגְּוֹסְטָר לְמַדּוֹן, טְרָאָץ וַיַּן
אַנְגָּגָן עַלְטָעַר הָאָת אִים וַיַּן רְאָשׁ יְשִׁיבָה זַיִעַר מְכַבֵּד
גְּעֻוֹעַן וַיַּעֲגַן וַיַּן לְמַדְנָה אָנוּ גְּאוֹנוֹת וְאָס עַר הָאָת
פְּאַרְמָאָגַט.

עֲקָרְבָּנָן אַהֲרֹן מִנְעָמֵן פּוֹן יִשְׂכָּבָה,

האט ר' יצחק גענטפערט: "מיין טאטען איז דער צענטער דור פונעם ד' מרדכי יפה - בעל הלבושים. ר' מרדכי האט געבעטן פון באשעפר ער גאנך זיין נסיען או זיינע אייניקעך בז איזילן נישט האבן קיין שיינעם אויסס ד' מרדכי יפה האט טאקט נאך דעת עממען פאר זיינע ספרים "לבוש.." א' צען ספרים מיטן נאמען לבוש - רוזט פרוש אויפן שלחן ערוץ. (מי שמואל נאך א געשעניש וואט האט פאסידט:

מתמידים והודעתם לבניין

עפנט אויף אירע טזיערן

מיט פֿרִישׁע אַבְּרָאַשְׁנָשׁ

זונטאג פרשת לְךָ הַיְבֶּט זִיךְ אָז בְּעֵזָה דְּשֶׁר נִיעַר זָמָן

אכעריקע

646-585-2977

עננלאנד

020-376-97807

ארין יישראאל

073-351-7202

פרישען ניעו סופרייעס /
אַבְּרָאַשְׁנָשׁ צָם נִיעַם זָמָן.

א געשמיינקע מותמידים פֿאַר יַעֲדָע
ברסלְבָּע אַינְגָּל אַבְּרָאַשְׁר וּלְלָבָן.

פרישע מעשיות טעגלאַך דערצ'יליט
דוֹץ חַשׁוּבָע ברסלְבָּע אַינְגָּלִיט.

נוֹלָהָת, מְתֻנָּת, סְוָמִים
פֿאַר דִּשְׁיָעָע קַנְדָּעָה.

געשמיינקע ליין אַרְיָן בעיַה בְּחוֹת אָז
מודות אָז סִיפּוּרִים חַווֹּק.

אָמַנְיָן אַינְגָּלִיט לִין אַרְיָן בעיַה בְּחוֹת אָז
יעַדְעָס אַינְגָּל אַל בָּקוֹמָה זִין אוֹצָר / נְקוֹתָה.

אן אַינְהָאַלְטָסְרִיכְעַס חַבְּרִים שְׂטִיבָל.

לעובדא וליעשה

אַמְּאָל אֵין אָן עֲרָב
יּוֹם כְּפֹור אִין הָרָב הַחָסִיד ר' שְׁמוֹאֵל
מַאיָּר אַנְשִׁין זֶל גַּעֲנָגָנָעָן אִין שְׁוֵיל
צַוְּכָל-גַּדְרִי מִיטָּן וּוַיִּסְן קִיטָּל גְּרִיט
צָוּם הַיְּלִינָן פָּאָג, גַּעֲנוּ אַוְיָפָן וּוְעָג
אִין עָר אַרְיְבָעָר נַעֲבָן דִּי שְׁטוֹב פָּוּן
הָרָב הַחָסִיד ר' שְׁלָמָה וּוּקְסָלָעָר
זֶל וּוּעַלְכָעָר אִין גַּעֲוָעָן שְׁוֵין אִין
וַיִּנְעַל עַצְּטָע יָאָרָן אָן אִין לִיְּדָעָר
גַּעֲלָעָגָן קְרָאָקָן אִין בָּעָט, ר' שְׁמוֹאֵל
מַאיָּר אִין אַרְיְיָגָעָגָעָן צַוְּר' שְׁלָמָה
אָן גַּעֲזָעָה אָז יַעַצְּט אִין זִין מִצְּהָה
צַוְּאָדִינָעָן אָן הַעֲלָפָן אָעַלְטָעָרָן
עַרְלִיכָּן אִיד. אָזָוִי אִין עָר פָּאַרְבְּלִיכָּן
בָּאַדִּינָעָן דָּעַם גַּרְוִיסָן הַיְּלִינָן חָסִיד ר'
שְׁלָמָה וּוּקְסָלָעָר אַנְשָׁטָאת צַוְּגַיָּן צַוְּ
כָּל-גַּדְרִי (מִשְׁפָּחָת אַנְשִׁין)

הָרָב הַחָסִיד ר' שְׁמוֹאֵל הַוּרוֹויִץ ז"ל
הָאָט זַיְעָר לִיב גַּעֲהָט זִיה אַפְּגָעָבָן
מִיט יַעֲדָע מִצְּהָה, בְּפָרֶט לְכֻבּוֹד שְׁבָת
אָוֹן יָמִים טּוֹבִים. פָּאָר סְכוֹת הָאָט עָר
מַשְׁקִיעַ גַּעֲוָעָן אִין שִׁינְעַמְּהוֹדָר' דִּיגָּע
מִינִים אָוֹן זִיה גַּעֲלָאָזָט קָאָסְטָן אַסָּאָה,
פָּאָר דִּי גְּרוֹיִסָּע מִצְּהָה,
גִּישָׁת נָאָר פָּאָר זִיה
נָאָר אַוִּיךְ פָּאָר דִּי
קִינְדָּעָר, טְרָאָץ
וּוָסָם אִין יַעַנְעַט טְעָג
הָאָט גַּעֲבוֹד שְׁעוּוֹעָט
גְּרוֹיִס אַרְעָמְקִיָּט אִין
גִּישָׁת גַּעֲוָעָן אַיִּגְעָפְּרִיט
אָז קִינְדָּעָר זָאָלָן הַאָבָּן פָּאָר זִיה אָ
פְּרִינוֹאָטָע סָעַט פָּוּן אַרְבָּע מִינִים
אַבְּעָר ר' שְׁמוֹאֵל מִיט זִין גְּרוֹיִס וּוְיָלוֹן
אַרְיְיָגָעָגָעָן אִין דִּי קִינְדָּעָר אַחֲבִיבָות
צַוְּאָמִצְּהָה, צַוְּלִיבָּה פָּוּן דִּי תָּזָהָה הָאָט
הַאָלָטָן יַעֲדָע מִצְּהָה פָּוּן דִּי תָּזָהָה
זִיה גַּעֲלָאָזָט קָאָסְטָן פָּוּן זִין טָאָש אָוֹן
יַעֲקָעָס קִינְדָּפָלָעָט גִּיאָן סְפוֹת צָוּ
דָּאוֹעָנָעָן מִיט אַגְּנָצָע שִׁינְעַסְעַט
אַרְבָּעָת הַמִּינִים. (בֵּית שְׁמוֹאֵל)

**זוד אוק פֿון דַּי נְעִמָּן פֿון דַּי שְׁטָעַט וּזְאוֹ אָונְצָעַרְעַ לְיִיטַה האָבָן זֶיךְ גַּעֲדָרִיט אָזֵן
געַדְינְטַם דַּעַם אָוּבְּעַרְשָׁטָן**

טעלפּוֹן	ברסלְבָּךְ
טראָווִין	טַוְלְטְשִׁין
אַדְעֵסֶעֶן	טַשְׁעַרְזִין
לְעַנְבָּרְגַּן	אוֹמְאָן
לוֹבְלִין	נוּמְרוֹבּ
בָּאַרְדִּיטְשּׁוֹבּ	פוֹלְנָהָה
מַאֲהַלּוֹבּ	מוּזְיָבוֹשּׁ
סִיבְּרִיךְ	קוּבְּלִיטְשּׁ

חיקיקל דער חוץ

דער הייליגער רבי פלעגט פאסטן אסאך תעניתים. אבער ער האט דאס זיער באהאלטן אוֹז מענטשן זאלן זיך נישט דערויסן דערפון, אפלו זיין גאר נאנטע אין זיין חשובע רעבעצין האבן אויך נישט געווואסט דערפון. דער אינציגער וואס האט יא מיטגעהאלטן אייז גערען דער משרת פון רבינו – וועלכער איז גערען גאנץ אַפְשָׁוּת'ער איד, אם האט דער רבוי זיער שטרענונג אַנְגָּעוֹוָרֶנט ער זאל פאר קיינעם אין דער וועלט נישט מגלה זיין און פאראצ'ילן וועגן די תעניתים.

אנשטייט דער רבוי זאל אויפעסן וואס די רעבעצין האט געקאכט פארן רבינו, האט עס דער משרת אויפגעגעסן !

עס האט זיך געמאכט עטליכע מאל ווען דער רבוי האט געהאלטן אינמיין זיינע תעניתים און דעם רביניס תלמיד ר' חיקיל אייז אַרְיִנְגָּעָקָעָמָן, האט ער באמערכט אוֹז דער רבוי אייז און זיער אַשְׁוֹאָכָן צוֹשָׁטָאָנָד, האט ער זיך דערווארסט פון דעם גרויסן סוד אוֹז דער רבוי פראווערט תעניתים. פון גרויס אַעֲמִישָׁעָנֵישׁ האט ער זיך אַנְגָּרוֹפָן זום רבינו: "אָוּבָּדָר רְבִי זְוּעַט נִשְׁתְּעַסְּן וּוּעַל אַיךְ פָּאָרְצִילְן פָּאָרְצִילְן דָּעַר סָוד אוֹז דָּעַר רבוי פאסט !", דער רבוי האט זיך אַרְיִסְגָּעָדָרִיט און וויטער אַנְגָּעוּהָאלָטָן מִזְיָּנָעָ תעניתים.

איין שטאט מעדווועדיווקע געפינט זיך יעכט דער רבוי, ער ליגט אין בעט במעט פאר'חלשיט, עס גייט אים אַרוֹסִיס בְּלוּט פון זיינע אויגן, אויערן און פון זיין הייליג מוליל. דער רבוי האלט שוין גאנצן פאסטן אַפְּאָר טָעַג אַין אייז זי. ר' חיקיל קומט אַרְיִין זום רבינו און זעט דעם גאנצן מְאָכָב וּוּאָס דָּא גִּיטִּיט פָּאָר, ער האט זיך זיער דערשראָקָן פָּאָרְצִילְן רבינוּס לעבן, ער

בעט זיך זום רבינו: "היליגער רבי, זיינט עפֿעַס טוועם ! אַפְּשָׁר ווּיל דער רבוי עפֿעַס טריינקען ? רבוי ! אַיר זענט אַין אַסְכָּנה צוֹשָׁטָאָנָד ! " אַבער דער רבוי האלט זיך בַּיְּדָא זַיְנִינְעַ, ער ווּיל נישט בשום אַוְפָּנָאָפְּשָׁטָעַלְן זַיְנְעַנְתִּי !

"אַיך ווּעל אוֹיסְקָאָגָן פָּאָר מַעֲנַטְשָׁן אוֹז דער רבוי פאסט ! " רופט זיך ר' חיקיל אָן. דער רבוי ענטפְּערט אַים: "חִיקִיל, גַּי שְׁעַכְּט אָן עַפְּרָאָן גַּרְיִיט אָן אַבְּיִסְלִי יוֹן, אַיך זָאָל קַעְנָעָן עַסְנְגַּלְיִיךְ נָאָךְ מַעְרִיבְּ; ר' חִיקִיל אַיז גַּעֲלָאָפְּן מִיטְפְּרִירִיד מִיטְן הַיְּנָדָל זום שׂוֹחַט. נָאָכְן שְׁעַכְּטָן הָאָט עַר אַרוֹסְגַּעַפְּלִיקְט דִּי פְּלִיגְלָעָן אָן אַפְּגַּעַקְאָכְט אַפְּינְעַ נָאָרָה אַפְּטִיגְעַ זַוְּפַּן.

נָאָךְ מַעְרִיב ווּעָן ר' חִיקִיל קָוָמָט אַרְיִין זום רבינו אָן דערלאָגָט אַים דָּאָס טַעַלְעָר. דער הייליגער רבוי לִיגְט אַרְוִיף אַיִּין פִּס אַוְיִפְּן בענְקָל, דִּי צְרוּוּיְתָע פּוֹס אַוְיִרְךְ דָּעַר עַזְּד אָוּזְרָן רופט זיך אָן: "חִיקִיל זַיְנְגָּבָּמְרָן דָּעַם פְּרָוּמָעָר נִגְּזָן" – דָּאָס אַיז דָּעַר באָוֹאוֹאָסְטָעָר נִגְּזָן וּוּאָס אַנְשִׁי שְׁלֹמָנוּ זַיְנָעָן שְׁבַּת אַוְיִרְךְ דִּי וּוּרְעַטְרָעָר 'מַעַיְן עַולְם הַבָּא'. אַוְיִפְּן רְבִינְסָן בָּאָפְּעָל הַיְּבִט ר' חִיקִיל אָן – מִיט זַיְנְגָּבָּמְרָן דָּעַם – זַיְנָעָן דָּעַם חִיקִיל אָן, נִגְּזָן דָּעַר רבוי גִּיטִּיט אַרְיִין אָן אַדְבָּקָות. נִגְּזָן, ווּעָן דָּעַר רבוי גִּיטִּיט אַרְיִין אָן אַדְבָּקָות. ווּעָן עַר האט גַּעַנְדִּיגְט דָּעַם נִגְּזָן וּוּיִזְטָ אַים דָּעַר רבוי מִיט דִּי הָאָגָּט, עַר זָאָל וּוּידָעָר אַנְהִיָּבָן, דָּעַם נִגְּזָן, ר' חִיקִיל הָאָרְכָּט עַר זַיְנְגָּבָּמְרָן וּאַכְּאָמָּל, אַזְׂוִי האט זיך דָּאָס אַפְּגַּעַקְאָכְט עַטְלִיכָּעָמָּל אַזְׂוִי האט זיך דָּאָס אַפְּגַּעַשְׁפִּילְט עַטְלִיכָּעָמָּל אַזְׂוִי האט זיך זַיְנְגָּט דָּעַר נִגְּזָן אַגְּנָעָן נְאָכָלָז נִשְׁתְּעַט גַּעַקְאָסְט פּוֹגָעָם עַסְנָן...

נָאָךְ לְאַנְגָּעָה שְׁעָהָן רופט זיך דָּעַר רבוי אַן צַו ר' חִיקִיל "אַיְצָטָעָר גַּיְיִס אַרוֹסִים, זַע וּוּאוֹ דִּי נְאָכָט הָאָלָט", ר' חִיקִיל גַּיִיט אַרוֹסִים אָן זַעַט אָז עַס אַיז שְׁוִין דָּעַר עַלוֹת הַשָּׁחָר, דִּי זַוְּפַּן אַיז שְׁוִין לאָג אַוְיִסְגַּעַקְיִילְט...

סיפור מעשיות מעשה יב' - דער בעל תפלה 14

אייז זי' ווינדר פאראגאנגען [אנגעקוומען] דער גוטער ריח' פון די 'מאקלים' האבן זי' אים ווינדר זיין ער געבעטן: "או ער זאל זי' געבן פון די 'מאקלים'!" דערנאך האט ער זי' ווינדר [אוועק] געפירות פון דעם 'ווינט' האבן זי' ווינדר אָנְגַעֲהוֹיבֵן צו שדייען: "ס'שטיינקט זיין ער ווילד!"

האט זיך דער 'גבור' צו זי' אָנְגַעֲרֶפֶן [צדו די דאזיגע מענטישן]: "אייר זעהט זיך [דאק]: אוֹסְאִיזְדָּא נַאֲרִינְשָׁט פָּאָרָהָנְדָן קִין שָׂוֹם וְאָסְסָאֵל שְׂטִינְקָעָן - מוֹזָן [דאק] בּוֹזָאַי זַיְן, אוֹזָאַי אַלְיַין שְׂטִינְקָט עַס! - וְאַרְן דָּא אַיְזָנְשָׁט דָּא קִין שָׂוֹם וְאָה, וְאָסְסָאֵל האבן אַרְיךָ רָע' [שלעכטען ריח']!" דערנאך האט ער זי' געגעבן פון די [אויבננדערמאנטע] 'מאקלים'! [און פיכט] ווי זי' האבן געגעבן פון די [דואזיגע] 'מאקלים' - האבן זי' פיכפֿ אָנְגַעֲהוֹיבֵן אוּוּקְ-צְרוּיוֹאַרְפֶּן פון זיה, דאס 'גַּעַלְתֶּן' זיין ער זילבערד אונ זאלדר]

און איטלעכער, האט זיך אויסגעגראַבן [פאר זיך אליענס] אָרְבָּוֹבֶן [און אַקְבָּרְ!] אונ האט זיך [אליענס] באַגְּרָאַבָּן אַין דָּעַם 'קְרָובֶן', מְחֻמָּת [צָולֵבֶן] 'גְּרָזִים בְּוּשָׁה' וְאָסְסָאַי הָאָבָן זיך זיין ער געשעטן! - וְאַרְן זי' האבן דערפליט: "וואֹ דאס 'גַּעַלְתֶּן' שְׂטִינְקָט זיין ער [מְמַשׁ אַוְיְוִוִּי 'צְוָאָה'!]!" - וויל זי' האבן פָּאַרְזָוָכֶט פון די [אויבננדערמאנטע] 'מאקלים'!

און זי' האבן זיך צוירין דאס 'פְּנִים' - אונ זי' האבן זיך באַגְּרָאַבָּן - אונ האבן [זיך] דאס 'פְּנִים', נַאֲרִינְשָׁט געקענט אַזְיפָּהִיבָּן! - אונ אַיְגָעָר פָּאַר דָּעַם אַקְדָּעָרְן, האט זיך געשעטן! - (וְאַרְן אַזְוִי אַיז 'סְגָּולָה' פון די [דאזיגע] 'מאקלים': "או ווערד ס'עַסְט פון די 'מאקלים', האט ער זיין ער פִּינְט 'גַּעַלְתֶּן'!") וְאַרְן דָּאָרט אַין דָּעַם אַרְט [פלאַז] - אַיְזָאַס 'גַּעַלְתֶּן', דִּי גַּעַרְעַסְטָע 'בוּשָׁה', פון אלַע 'בוֹשָׁת'! אונ אַז אַיְגָעָר

האט דער 'גבור' [טאַקָּעַ] אָזְוִי גַּעַטָּאַן! - אונ [ער] האט גענוּמָעַן די 'דאַזִּיגָּע לִיְּטָ' - דְּהִיְּנָה: די 'גְּרוּסָע לִיְּטָ' פון דער 'מדְרִנָּה פָּוֹן עַשְׁרָוֹת', וְאָסְסָאַי זַיְן זַעַנְעַן 'גַּאַטְן' אַין 'זַיְן קְדִימָה'!

וְאָסְסָאַי [וּוַיְיל די 'דאַזִּיגָּע גַּאַטְן' זַעַנְעַן דָּא גַּעַנוּעַן וּוַיְיל זַיְן זַעַנְעַן אַהֲרָגְעָקָומָעַן מִיט דָעַם 'מִמְוָה' על האָצְרוֹת], כְּנָל' [וּוַיְיל זַיְן זַעַנְעַן אַהֲרָגְעָקָומָעַן מִיט דָעַם 'מִמְוָה' יָא אָזָות אַי!] - אַהֲן אָז זַיְן [דעְמָאַלְט וּוּעַן די 'דאַזִּיגָּע גַּאַטְן'] זַעַנְעַן אַרְוִיְּגַעְנָאַגְעַן פָּוֹן 'זַיְן מְדִינָה' מִיט דָעַם 'מִמְוָה' - האָבָן זַיְן [דעְמָאַלְט], די 'לִיְּטָה' פון דָעַם 'מִמְוָה' - [הָאָבָן זַיְן פָּעָהָאַט] 'פְּחָ' [אונ עַרְלְזִיבְעָנִישׁ] גַּעַנְעַבָּן: "אוֹזָאַס זַיְן וּוּעָלָן טָאַן [די 'דאַזִּיגָּע שְׁלָחוֹתִים], זַאל זַיְן גַּאַר גַּעַטָּאַן!" - אַהֲן [און] 'גַּאַר די' [אַלְעַל לִיְּטָה' פון די מִדְיָנָה], מַהוּ צוֹשְׁטִין [וּוּעָלָן מִוּזָן מִסְכִּים זַיְן] אַוְיָרְדָּעַן אַלְעַמְעַן וְאָסְסָאַי [זַיְן שְׁלוֹחִים, דְּהִיְּנָה זַיְן עַרְבָּעָן] - די 'גְּרוּסָע לִיְּטָה' פָּוֹן זַיְן מִדְיָנָה וּוּעָלָן טָאַן! - [אונ זַיְן וּוּעָלָן נַאֲרִינְשָׁט קַעַנְעַן פָּאַרְעָנְדָרְעָן]!

האט דער 'גבור' גענוּמָעַן די [דאַזִּיגָּע] לִיְּטָה וְאָסְסָאַי הַיִּסְן 'גַּאַטְן' בַּי זַיְן מִדְיָנָה, צוֹלֵב זַיְן עַשְׁרָוֹת] - אַהֲן הַאָט זַיְן גַּעַפִּירְט אַין דָעַם [אויבננדערמאנטן] וּוּעָלָן (וְאָס דָעַר 'מֶלֶךְ' הַאָט אַים גַּעַזְאַט, כְּנָל' [וּוַיְיל אַוְיְבָנְדָרְמָאַנְטָה] - אַהֲן ער הַאָט זַיְן גַּעַרְאָכְט [גַּעַרְעַנְגָּט] בַּי [און] דָעַר 'קָעַךְ' וְאָס דָאָרט זַעַנְעַן די [אויבננדערמאנטע] 'מאקלים'!

און פְּרִיעִיר [קוֹרְם], הַאָט ער זַיְן גַּעַפִּירְט אַקְעָנָן [דעְמָה] 'וּוַיְיטָן' - אַי זַיְן פָּאַרְגָּאַנְגָּעַן [אנגעקוומען] דָעַר 'רִיחָה' פָּוֹן די 'מאקלים'!
הָאָבָן זַיְן אַיְסָאַמְּגָעָהִיבָּן זַיְן ער צַו בְּעַטָּן: "או ער זַאל זַיְן גַּעַבָּן פָּוֹן די [דאַזִּיגָּע] גַּעַטָּע מְאַקְלִים!!" דָרְנָאַךְ הַאָט ער זַיְן [אוועק] גַּעַפִּירְט פָּוֹן דָעַם 'וּוַיְיטָן' הָאָבָן זַיְן אַגְּנָעָהִיבָּן צַו שְׁרִיעִין: "ס'שְׂטִינְקָט זַיְן [שְׂטָאָרְקָה]!" הַאָט ער זַיְן וְוַיְינְדָרְגָּעָר גַּעַרְעַסְטָע [עַפִּירְט] אַקְעָנָן [דעְמָה] 'וּוַיְיטָן'!

ויל דעם אנדערן עפֿעס אויסוואָרְפֵּן [פארשעמען] – וואָרְפֵּט ער אַים אויס [ער זאגט אַים]: "דו הָאָסֶט גַּעַלְתִּי!"

ווארן 'געַלְתִּי' – איז דָּארְט 'זַיְעַר אֲגַרְוִיסָּע בּוֹשָׁה!' – און זיך מאָר אַיְינְגָּעַר הָאָט [אלְזִין] מַעַר גַּעַלְתִּי – שעמֶט זיך באָגְרָאָבָן, מַחְמֹת [צָוִילְבָּס] 'גַּרְוִיסָּס בּוֹשָׁה!' און אַיסְטְּלָעְכָּעָר [קִיְּנָעָר פָּוֹן זַיִן] הָאָט נִישְׁתְּ גַּעַקְעָטָט אָוִיפְּהִיבְּן דָּאס 'פְּנִים', אָפְּלוּ פָּאָר דֻּעָם אַנְדָּרְעָן [זַיִן] חַכְּרָבָּן! – מַכְּלָשְׁבָּן פָּאָר דֻּעָם [אוּבְּנָדְרָמָאנְטָן] 'גַּבּוֹר!' און וועָר ס'הָאָט נָאָך בַּי זיך גַּעֲפְּגַּעַן, עפֿעס אַילְעָנִישׁן' – אַדְּעָר אֲגַרְאָשָׁן – הָאָט ער אַים מַבָּעָר גַּעַוְוָעָן [אוּסְגָּעְרוּמָט] פָּוֹן זיך פִּיקְבָּט און ער הָאָט אַים אֲוָרְפֵּט גַּעַטָּאָן [וַיְיִיט אָוּוּק] פָּוֹן זיך [מִיט גַּרְוִיס אַילְעָנִישׁ]

דרענָאָק איז דַּעַר 'גַּבּוֹר' צו זַי גַּעַקְוָמָעָן – און הָאָט זַי אַרְוִיסְגַּעַנוּמָעָן פָּוֹן זַיְעַר 'גַּרְיְבָּעָר' [אָוֹן קְבָּרִים], וְאָס זַי הָאָבָן זיך דָּארְט באָגְרָאָבָן פָּאָר 'בּוֹשָׁה!' – און ער הָאָט צו זַי גַּעַנְגָּט: "קוּקְטְּ מִיט מִיר!" – וואָרְן אַיְינְגָּט אַרְדָּאָרְפֵּט אִיר שַׂוִּין קִיְּין מוֹרָא נִישְׁתְּ צו הָאָבָן פָּאָר דֻּעָם 'גַּבּוֹר' וואָרְן אַיך בֵּין דָּאס אלְיִין דַּעַר 'גַּבּוֹר'!"

הָאָבָן זַי גַּעַבְּעַטְּן [פָּוֹן] דֻּעָם 'גַּבּוֹר': "אוֹ ער זַי זַאְל גַּעַבְּן פָּוֹן דִּי [דְּזַאְוִיגְעָן] 'מַאְכָלִים'! קְדִי זַי זַאְל [דָּאס] פְּרִין, אַין זַיְעַר מְדִינָה [פָּוֹן עַשְׂרִיתָה] אַרְיִין!"

וואָרְן זַי אלְיִין [די 'צָאָקָן'] – וועלְן שׂוֹן בְּוֹדָאי [זַיְעַר] פִּינְטְּ הָאָבָן 'געַלְתִּי'! – לוֹשְׁמִיר [אָאָר] זַי הָאָבָן גַּעַוְוָאָלָט: או [אַוְּזִיךְ] דִּי 'אַנְצָעָמָדְדִּינָה' [פָּוֹן עַשְׂרִיתָה], זַאְל אַרְוִיס [גַּיִין] פָּוֹן דַּעַר [דְּזַאְוִיגְעָר] 'תָּאָהָה פָּוֹן גַּעַלְתִּי' הָאָט דַּעַר 'גַּבּוֹר' זַי גַּעַגְּבָּן, פָּוֹן דִּי [דְּזַאְוִיגְעָן] 'מַאְכָלִים'!

הָאָבָן זַי גַּעַפְּרִיט דִּי 'מַאְכָלִים', אַין זַיְעַר מְדִינָה [פָּוֹן עַשְׂרִיתָה] אַרְיִין! אַוְּנָה תִּכְּפָּה וְזַי הָאָבָן זַי גַּעַגְּבָּן פָּוֹן דִּי [דְּזַאְוִיגְעָן] 'מַאְכָלִים' – הָאָבָן זַי אלְעָגְלָה!

אנְגַּנְגַּהוּיְּבָן, אוּוּקְצַיְּוָאָרְפֵּן זַיְעַר 'גַּעַלְתִּי' [זַיְלְבָּעָר אָוָן נָאָלְדִּ – וְזַי אַוְּבְּנָדְרָמָאנְטָן אַות דִּי] – אָוּן [זַיִן] הָאָבָן זַיִן באָגְרָאָבָן אַין [זַיִן הַיְּלָן פָּוֹן] דַּעַר עַדְךָ, פָּאָר גַּרְוִיסָּס בּוֹשָׁה!"

אָוּן דִּי 'גַּרְוִיסָּע עַשְׂרִים', אָוּן דִּי [אוּבְּנָדְרָמָאנְטָן] גַּעַשְׁעַמְעָן! גַּאטָן, הָאָבָן זַיְקָמְרָעָר – אַוְּנָה [אַוְּזִיךְ] דִּי 'קְלִיְּגָעָלְיִיט' וְאָס זַי פְּלָעָן הַיְּיכָן בַּי זַי [שְׁלָעְכָּעָט] 'חִזְוֹת' אָוּן 'עַופְוָת' [וְזַי אַוְּבְּנָדְרָמָאנְטָן – פְּרָק בְּ אַות אָ], הָאָבָן זַיִן זַיְקָמְרָעָר גַּעַשְׁעַמְעָן, נָאָך אַוְּזִיךְ דֻּעָם וְאָס זַי זַעַנְעָן בַּי אַהֲרָר, בַּיִּי זַי, אַזְוִי 'קְלִיְּגָעָלְיִיט' גַּעַוְוָעָן, וְוַיַּלְיָה זַי הָאָבָן קִיְּין 'גַּעַלְתִּי' גַּישְׁטָן! – וְזַיְאָרְן הַיְּינָט הָאָבָן זַיִן שַׂוִּין גַּעַוְוָאָסְט [עַצְמָת] נִתְגְּלָה גַּעַוְוָאָרָן]: "אוֹ אַדְּרָבָא פְּאָרְקָעָרט, 'גַּעַלְתִּי' אַיז דַּעַר עִיקָּר בּוֹשָׁה!"

וְזַיְאָרְן דִּי [דְּזַאְוִיגְעָן אוּבְּנָדְרָמָאנְטָן] 'מַאְכָלִים', הָאָבָן אַזְוִי אַזְוִי אַזְוִי אַזְוִי [אַזְוִי] 'סְנוּלָה': "אוֹ וְעוֹר ס'עַסְט פָּוֹן דִּי 'מַאְכָלִים', אַזְוִי וְזַיְעַר מַמְּפָאָס [פְּאָרְמִיאָוָסְט] 'גַּעַלְתִּי'! – וְזַיְאָרְן ער פִּילְט דֻּעָם 'רִיחְרָעָ' [שְׁטִינְקָה] פָּוֹן 'גַּעַלְתִּי'! אַזְוִי זַיְעַר [צָוָאָה] אַזְוִי [שְׁטִינְרָה] 'פְּגַנְקָט'!"

אָוּן דַּעַמְּאָלָט [הָאָבָן זַיִן אַלְעָ] אַזְוִי וְזַיְעַר 'צָאָלָד' [צָאָלְדָעָן אַפְּגַנְעָטָר] אָוּן 'זַיְלְבָּעָר' [צָוָאָה גַּעַנְעָטָר]!

דַּעְרָנָאָה, הָאָט מַעַן זַי [אַהֲיָה] גַּעַשְׁקִיט דֻּעָם [אַוְּבְּנָדְרָמָאנְטָן] 'בְּעַלְתְּ-חַפְּלָה': הָאָט ער זַי אַוְּסְגַּעְגַּעְבָּן [אַרְוִיסְגַּעְגַּעְבָּן]: 'תְּשֻׁוּבָה' אָוּן 'תִּקְיָנִים'!

אָוּן ער הָאָט זַי גַּעַרְיִינְגָּט! אָוּן דַּעַר [אוּבְּנָדְרָמָאנְטָר] 'מֶלֶךְ' – אַיז גַּעַזְוָאָרָן אַזְוִי, אַזְוִי 'בְּרַקְ-הַזָּה' – הָאָט [הָאָבָן] זַיְקָמְרָעָר דַּעַר [גַּאנְצָעָט] וְזַעַלְתִּי – הָאָט [הָאָבָן] זַיְקָמְרָעָרט [צְוָרִיקְגַּעְעָרט], צו 'אָט' בְּרַקְ-הַזָּה'!

אָוּן זַי הָאָבָן אַלְעָ ערְסָק גַּעַוְוָעָן: נָאָר אַין 'תָּזָהָה', אָוּן 'חַפְּלָה', אָוּן 'תְּשֻׁוָּה', אָוּן 'מַעַשִּׂים-תְּזָבִים'! אַמְּנוּ בָּן יְהִי רְצֹוּן! בָּרוּךְ הָלְעָלָם אַמְּנוּ וְאַמְּנוּ!

תאמר לו". (ישעיה ל, כב)

"און ס'וועט זיין בי ענק פאראומרייניגט [טמא אין ענקערע אויגן]. דאס באדערונג פון ענקערע געשניצטע זילבערנע בילדער, און דאס שיינעם גארטל וואס איז איסגעגענסן פון נאלד! – דו וועסט זי פארשפֿרײַטן און אָוּעַקְוֹוָאָרְפָּן [זי וועלן זיין מיאס און דינגע אוינן איזוּרְיוּ אַנְדָּה] – גִּיְאָרְזִיס וועסטו זאנן צו די דָאָזְיָעָע עַבְדָּה יְהָוָה!"

אונז איז זום ביישפֿיל: דעם פֿסוק: "בַּיּוֹם הַחֹוא יְשַׁלֵּךְ הָאָדָם, אֶת אֱלִילֵי כְּסֻפּוֹ, וְאֶת אֱלִילֵי וְהַבּוֹ וְכֹר', לְחַפֵּר פְּרוֹת וְכֹר', לְבֹא בְּנִקְרֹות הַצְּרִים" וכו'. (ישעיה ב, כיכא)

"אין יענעט טאג [ווען מישיח וועט קומען]. וועט דער מענטש אָוּעַקְוֹוָאָרְפָּן, זיינע זילבערנע אָפְגַעַטָּר', און זיינע צאָלְדָעָנָע אָפְגַעַטָּר' – צו די טיפֿע נְרִיבָּרְעָרְעָן! און זי וועלן אַנְטְּלַזְיָפָן אַין די לעכער' פון די 'שְׂטִינְגָּרְעָרְעָן' צולב פְּחַד פון השם-יתברך!"

[נאך האט רביינו ז'ל געזאגט נאכן ענדינן דערצ'ילן די מעשָׁה]:

דער 'סְדָר' פון דעם 'מֶלֶךְ' מיט 'זִינְעָרְלִיט', איז איזו: 1) דער 'בעל-תפקיד' – 2) מיט דעם 'גבור!' (3) דער 'מְמוֹנָה עַל הָאָזְרֹות!' – 4) מיט דעם 'חַכְמָה!' (5) דער 'מלִיחָה!' – 6) מיט דעם 'אוֹהֶב-נָאָמָן!' (7) די 'בְּתִימְלָכָה!' – 8) מיט דעם 'קִידָּע' [פון די 'בְּתִימְלָכָה']!
 [9) דער 'מֶלֶךְ' – 10) מיט דער 'מֶלֶכָה'!] און זי זענען 'צעהן' זאָכו!

וועאס די [ראֹזְגָּעָה] 'צעהן': פָּאָרְדָּעָכָּטָן 'גָּאָרְדִּי' [גָּאָנְצָעָה] וועעלט! – און געמען אָרְזִיס 'אִיטְלָעָכָן' פון זיין 'אֲרִישְׁקִיטִיס' – און קען אָום [צְוִיקִיק] 'אַלְעָעָם', זום דערעטען [רייכְטִיגְן] אַמְתָה!

ס'שטייט אין פֿסוק [ישעיה לא, ט] או 'הַשְׁמִיתְבָּרֵךְ' הָאָט אַזְיָבֵן אַזְעַם אַרְטָן [אוֹף אַיִן פְּלָאַזְן]. אַזְעַם פְּיִיעָר' אַזְיָזִיף אַנְקָדָר אַרְטָן [נוֹיִיטָר פָּגָעָם 'אַזְיָבֵן'] – בָּמָו שְׁכַבְתּוֹב (ב'ישעיה' ל"א): "נָאָם ה', אֲשֶׁר אָרוֹר לוֹ בְּצִיּוֹן, וְתַנְרוֹר לוֹ בִּירוּשָׁלָם!"
 די [ראֹזְגָּעָה] 'גָּאָנְצָעָה' [פָּוֹן דָעַר 'בָּעַל-תְּפִילָה'] – אַזְיָזִיף אַרְמָנוֹן [ראֹזְגָּעָה] 'קָאָפִיטָל' [פָּוֹן]: 'ישעיה ל"א', עַיְיָנִים [עה דָאָרט]
 אַזְיָזִיף אַרְטָן דָעַם 'פָּאָנְצָעָן אַזְיָבְּנָדָרְמָאָנְטָן קָאָפִיטָל' [ישעיה ל"א] –
 וְאָס רְעֵדָת דָאָרט פָּוֹן די 'זָאָן' פָּוֹן דָעַם נָאָנְצָעָן אַזְיָבְּנָדָרְמָאָנְטָן 'מְשָׁחָה': "הָוִי הַיְדִים מְצָרִים לְעוֹזָה,
 וְעַל סּוֹסִים יִשְׁעַנוּ" וּמְאָרְזִים אָרוֹם וְלֹאַ קָל, וְסּוֹסִים
 בָּשָׂר וְלֹאַ רֹּוח". (ישעיה לא, א"ז)
 אַזְיָזִיף די אַלְעָעָפָרְדָּרְמָאָנְטָע 'פֿסְקוּם' –
 עַנְדִּינְגָּט צו דָעַר 'פֿסְקוּם': "נָאָם ה' אֲשֶׁר אָרוֹר לוֹ בְּצִיּוֹן,
 וְתַנְרוֹר לוֹ בִּירוּשָׁלָם". (ישעיה לא, ט)
 דָאָס אַלְעָס [די אַזְיָבְּנָדָרְמָאָנְטָע 'פֿסְקוּם'] פָּוֹן ישעיה
 ל"א, אַזְיָזִיף באָדִיבִּיט] – אַזְיָזִיף וְעוֹרְטָעָר פָּוֹן רְבִינוֹ ז'ל!
 אַזְיָזִיף הָאָט עַד בְּפִירּוֹשׁ גְּעַזְאָגָט: "אֹזְזִין דִי גָּאָנְצָעָה
 מְשָׁחָה פָּוֹן אַנְהִיבָּבְיָה בֵּין סּוֹף, אַזְיָזִיף אַזְיָבְּנָדָרְמָאָנְטָן מְרוֹמָז
 אַזְיָזִיף אַזְיָבְּנָדָרְמָאָנְטָן קָאָפִיטָל פָּוֹן ישעיה ל"א!
 אַזְיָזִיף הָאָט גְּעַזְאָגָט: "אֹזְזִין דִי אַלְעָעָפָרְדָּרְמָאָנְטָע – קָעַן מְעַן אַלְעָס טְרָעָפָן אַזְיָזִיף
 'פֿסְקוּם' אַזְיָזִיף דָעַטְגְּלִילִין".
 צוֹם בְּיִשְׁפִּיל: ס'שטייט: "וְתִמְאָתָם אֶת צְפִיְּרָה
 כְּסֶפֶה, וְאֶת אֶפְדָּת מִסְכָּת וְהַבָּה. תָּזְרֹם כָּמוֹ דָוָה, צְאָ

העלם

בְּרוֹר כָּדוֹס

המשך פון די ליעצטער זיין

מען טאנצט ווי א באן אויסגעיטטעלט, דערנאהך די הענט צאמגעליינעט, פאךלער צוויי אינאיינעם. יא, אלע קענען דעם שמחה, פיוול, וועלכער פלאקערט אויך אלע אודומיגע מיט א היעכערע סארט שמחה. פלאצלונג באמערכט פיוול זיין חבר שמען זינציג אלין א ווינקל, ער קווקט אויס אביסל פאַרְחַלְמַט און פאַרְזּוּעַרט, ער פאָרְשְׁטִיטַט גְּלִיךְ אֶזְשְׁעָנוּן אֵיזְנִישְׁטַפְּרִילִיךְ הַיִּנְטַ, בָּאָקָת אֵיזְשְׁעָנוּן נָאָנָן טְרוֹזְעַרְגִּיךְ, ער האָלַט נִישְׁטַבְּיַם הַיִּבְּן זַיְן פִּיסְ, ער ווֹילְ נִישְׁטַבְּ רַעֲדָן צָוְקִינְעַם.

פיוול אֵיזְנִישְׁטַפְּרִילִיךְ אַזְיךְ דַּעַם, אלע דַּאֲרַךְ דָּאַ פְּרִילִיךְ זַיְן! ער פָּאָרְקִירְעוּוּעַט די טַעַנְצַקְעַן שְׁעָנוּן טָאנְצַט ער חֶבְרִים אֵיזְשְׁעַנְצַט אַזְיךְ פְּרִילִיךְ אַזְיךְ מְצֻלִּים אִים רָאָד פָּוּן שְׁמַחָה מִיט אַרְוֹם.

נִישְׁטַפְּרִילִיךְ אַזְיךְ בְּלִיבֶט פָּאָרְשְׁטִיטַפְּט נָאָר אַזְיךְ מִינְטוּקְעַן ער נָאָר אַזְיךְ רָאָד, ער מָה אַיְינְעַם. אַטְאָנְצַקְעַן מִיט יַעֲדָן

טָאנְצַקְעַן אַזְיךְ שְׁעָנוּסְפִּטְמִים וּזַיְן שְׁוֹן שְׁטִירִיקְן פָּוּן שְׁמִיכְלַעַר. צְוִיבִּסְלַעַר וּוּרְעַט ער מִיטְגַּעַשְׁלַעַפְט מִיט אַלְעַמְעַנְסְשָׁמַחָה בֵּין עַס בְּלִיבֶט שְׁוֹן נִישְׁטַפְּרִילִיךְ זַיְן זַיְן זַיְן זַיְן פְּנִים.

דַּעַר הַיִּלְיָגָע רְבִּי דָּעַרְצִילְט אָנוֹן אַמְּשָׁל וּוּעָנָן דַּעַר עַטְנָן פָּוּן שְׁמַחָה (ליקוטי מהור"ן ח'ב תורה כ"ג) אֶז צוּמָּאַל וּוּן מַעֲטִישָׁן זַעֲנָעָן פְּרִילִיךְ אַזְיךְ מַעַן טָאנְצַט, דָאָן אָכוֹן זַיְן אַרְיִין אַיְינְעַם – וּוּלְכָר אַז בָּעֶשֶׂבּוֹת – פָּוּנְדּוֹזִיסְקְּ פָּוּן רִינְגְּ, מַעַן שְׁלַעַפְט אַיְם אַרְיִין מִיט גַּעֲוָאַלְדְּ אַז דַּאֲרַד פָּוּן דַּי טַעַנְצַקְעַן, אַז מַעַן אַזְוִינְגַּט אַיְם ער זַאְל בָּעַל-כְּרַחַף זַיְן פְּרִילִיךְ מִיט אַלְעַמְעַנְסְשָׁמַחָה אַיְינְעַם.

מִיד פָּאָרְשְׁטִיטַפְּט פָּוּנְגַּעַם מַשְׁלָל אֹז וּוּנָן אַיְדִּי בְּשְׁמַחָה, טוֹט זִיק גְּלִיךְ אָפְפָוּן אַיְם זַיְן טְרוֹזְעַר אַז אלע זַיְנָע יְסוּרִים. אַבְעָר דִּי גַּרְעַסְעַרְעַ מַעְלָה אַיְזָעָן זַעֲנָעָן לוֹפְט נָאָךְ דִּי מְרָה שְׁחוֹרָה אַז מַעַן שְׁלַעַפְט אַיְדִּי אַרְיִין אַז דַּי שְׁמַחָה אַרְיִין, דָאָס מִינְטוּקְעַן אַז דַּי זַאְקָן וּוּאָס מַעַן טוֹט מִיט עַצְבּוֹת זַאְל אוֹיךְ וּוּרְעַן גַּעֲוָאַלְדְּ אַז דַּי שְׁמַחָה, וּוּגְלִיךְ עַס אַזְיךְ דָאָלְקָ פָּוּן דַּי שְׁמַחָה, מַעַן שְׁלַעַפְט דַּעַר מְרָה שְׁחוֹרָה בֵּי דַּי נָאָז אַרְיִין צְוִיבִּסְלַעַר גַּעֲנְטִיעַר צָום שְׁמִיכְלַעַר דָאָן וּוּעָט פָּוּן גַּרְזִיסְפְּרִידְט וּוּעָנָן אַיְבָּרְגַּעַעַרְטַט דַּי טְרוֹזְעַר אַז דָּאָגָת צָו אַקְטָעַ שְׁמַחָה אַז פְּרִידְט.

נא, כָּאָפְפָ אַטְעַנְצַל!

לאmir זיך פארהערו

די צוועלעוווטע מעשה - דער בעל תפילה (14)

- האט דאס אוועק געליגט פאר ווען ער וועט דאס
דאָרָן
- ער האט ער געבען פאר זיין חבר
 ער האט ער מברע געעהן אוון אוועק געטען פון זיך
ז. ואָס האָבָן זיך נאָכְדַעַס עַבְעַטָּן פָּוֹ דָעַם בָּגָרֶוּ?
- אָז ער זאל זיך געבן ער זוֹו צוֹו תשובה
 אָז ער אָלְ קְמָנָעָן צוֹו יִרְאָה דָמָנָה וְעַרְקָנָגָג
 אָז ער זאל זיך געבן פון די ער זוֹו צוֹו טְרָאָגָן אַיִן זַיְעֵר
מדינָה
- ח. ואָס אַיִן זַיְסָגָלָה פָּוֹ דָעַסְן, אָז ערְרָסְטָפָּטָ פָּוֹ דָעַסְ?
- וּוְעַרְטָלְ נְשָׁתָ אַזְוִי חָשָׁבְ בֵּי אַיִם
 אַיִם ערְמָנָסְ גָּעָל
 אַיִם ערְזָיעָרְ מְנָאָסְ גָּעָל
- ט. שאלת זכות: אָזְן וּוְעַלְעַלְעַן קָאָפְּטָל אַיִן מְרוֹמָדְ דִּי
מעשה?
 יְשֻׁעָיִן
 יְשֻׁעָיִן
 יְשֻׁעָיִן לְאָ
- ו. האָסְטָן גָּעָלְעַרְטָל דִּי מְעַשָּׂה פָּוֹ דִּי וָאָרֶן?
 אַיִן
 זַיִן
 אַחֲלָק

- א. וּוְאָס האָבָן זַיִן גַּזְאָגָט וּוְעַן דָּעַר גָּבוֹר האָט זַיִן גַּעֲפִירְט
קָעָגָן דִּי וְוִינְטָן?
 זַיִן הָאָבָן אִים גַּעֲבָעָן פָּוֹ דִּי עַסְן
 אָז עַס אַיִן דָּא אַנוּטָרְ גַּעֲרָךְ
- ב. וּוְאָס האָבָן זַיִן גַּזְאָגָט וּוְעַן דָּעַר גָּבוֹר האָט זַיִן גַּעֲפִירְט פָּוֹ
דָעַם וְוּוְתָן?
 אָז עַס טְשִׁינְקָט זַיִעְרָ
 זַיִן הָאָבָן אִים גַּעֲבָעָן פָּוֹ דִּי עַסְן
 אָז עַס אַיִן דָּא אַנוּטָרְ גַּעֲרָךְ
- ג. וּוְפִילְמָל האָט דָעַר גָּבוֹר זַיִן גַּעֲפִירְט קָעָגָן דָעַם
וְוִינְטָן?
 אַיִין מָאָל
 צְוִיִּי מָאָל
 דָרְדִּי מָאָל
- ד. וּוְאָס האָבָן זַיִן גַּעֲטָוּן וּוְעַן זַיִן האָבָן גַּעֲגָעָן פָּוֹ דִּי עַסְן פָּוֹ
דִּי קָאָן?
 זַיִן האָבָן אַנְגְּדָעָהִין אוּוּקְוָאָרָטְ דִּי גַּעְלָד
 זַיִן האָבָן זַיִן בָּאָרָבָן פָּטָרְ בְּוּשָׁה
 בְּיִדְעָת תְּשׁוּבָות זַיִן רְכִטְגָּוָה
וּוְאָס אַיִן זַיִן גַּעֲיטָעָבָה אַיִן עַנְעַנְ פָּלָאָץ?
 רְכִילְכִּיטָּוֹת
 אַרְיִמְעָן קְלִיְּדָעָר
 גַּעְלָד
וּוְאָס האָט דָרָטָן גַּעֲתוֹן וּוְרָסְהָאָט גַּעֲטָרָאָפָן בֵּי זַיִן
גַּעְלָד?

עַיְמָעָרָאָבָן

אַיִטְעַרְסָפָאָנָעָה שְׁאָלָת אַיִן מְאַצְּנָעָה פָּוֹ דָעַר בְּעַל תְּפִילָה

- א. וּוְאָסְפָּאָרָא סְדָר האָט דָעַר בְּעַל תְּפִילָה דְעַרְמָאָנָט דִּי אַנְשִׁי הַמֶּלֶךְ? אָן וּוְעַמְעָן האָט ער נִישְׁתָּה דְעַרְמָאָנָט?
ב. וּוְעַלְעַל סְדָר פָּוֹ דִּי כְּתוֹת האָט דְעַרְמָאָנָט אַיִינְעָרְ פָּוֹ דִּי גְּבוֹרִים פָּאָן בְּעַל תְּפִילָה? אָן וּוְעַלְעַל כְּתוֹת האָט ער נִישְׁתָּה
דְעַרְמָאָנָט?

- ג. וּוְאָסְפָּאָרָא סְדָר האָט דָעַר בְּעַל תְּפִילָה דְעַרְמָאָנָט דִּי אַנְשִׁי הַמֶּלֶךְ? אָן וּוְעַמְעָן האָט ער נִישְׁתָּה דְעַרְמָאָנָט?
ד. וּוְעַלְעַל סְדָר האָבָן דִּי כְּתוֹת גַּעֲטָרָאָפָן דִּי אַנְשִׁי הַמֶּלֶךְ? אָן וּוְעַלְעַל כְּתוֹת האָבָן זַיִן גַּעֲטָרָאָפָן?

הַשּׁוּבָות אַיִיךְ דִּי פְּרִיעַרְדִּינְעַן וְוָאָרֶן

- וְאָס אַיִן גַּעֲשָׁוּן דָעַר סְדָד וְאָס מַעַן האָט גַּעֲפָנְעָן דִּי אַנְשִׁי הַמֶּלֶךְ – וּוְעַמְעָן האָט מַעַן גַּעֲטָרָאָפָן דָעַר שְׁידָשָׁעָה אָן וּוְעַמְעָן דָעַר
צְוּוּשָׁעָה, אָן אַזְוִי וְוִיטְשָׁעָ?
- דָעַר גָּבוֹר, דָעַר בְּעַל-תְּפִילָה, דָעַר מְמוֹנָה, אָן דָעַר חַכְמָה, דָעַר מְלִיאָן, אָן דָעַר אָוֹהָב נָאָמָן, דִּי בְּתַ מְלָכָה,
אָן דָאס קִינְדָה, דִּי מְלָכָה, אָן דָעַר מְלָכָה.

גַּעֲוַיְנָעָר אוֹפֵךְ בְּעַל תְּפִילָה 11 אַיִן הַיְלָד הַחָשָׁב שְׁמַעַן מְגַדְּלָאָל, בֵּית שְׁמָשָׁ
דִּי לְעַצְּטָעָ בְּחִינָה אַיִן צְוָלִיב אַטְכְּנִישָׁעָ סִיכָה נִשְׁתָּה גַּעֲוַיְנָעָר אַרְיִפְגָּלְיִיגְט אַוְיִפְן טַעַל-לִיְּן,
מַעַן וּוְעַט שָׁוֹן בְּעַזְוָה קָעָגָן מַאֲכָן דִּי נִיעָ בְּחִינָה אַוְיִפְן טַעַל-לִיְּן

אראָד פון שטַמְהָה

אַלְעָלִים

מיט געשיקטע
סעריט שלענגליען

זיך איזן צום הערליך חתונה-זאל, באווארט אלס שטַמְהָה, דארט קומט אציך פאר די גראַיסע
חתונה פון דער זונ פון ר' יענקל, איינער פון די

חשובע איזן פון די קהלה.

ר' יענקל שענקט אוועק
גאנצעטש שעלהן און טאג
פאר די קהלה וואס וואקסט
און בלעט, דער עיר
כוחות אינועסטידט ער
זו פון דאס בית המקש,
דארט וואו ער דיגט אלס
געטריעיר און באלייטעד גבאי.

אין זאל קומט פאר
פריליכע טענץ פון אלע
סארען איזן און בחרים,
די חברים פון חתן ווערין
אנגעהן אינטיטן זאל מיט
זיערע קאָדאטשעט, און
אלע סארען חנויות פון
פרײַד, זי היבּון די הענט
אונ גליק אַראָפ אַינָאַינָעָם, פֿאַטְשֶׁעָרָיעָם, רִינְגָעָן,
מען בִּיגְט זיך אַראָפ און גַּעֲשָׂוִינְך טַאנְצָן אלע
אוֹזֵף אַרוֹף. נִישְׁט יַעֲדָן טָאג שְׁפִירְט מען דָּא אַין
זאל אָזָא שְׁמָה.

פיוּול דער תְּבָרוֹתָא פון אַונְצָעָר חַתָּן, יוֹסֵף, צִיְגְּט
און פאר די חברים וועילכע סְדָר מען טאנְצָה היינט,

ווער אַס דָּארַך אַפְּלָאַץ אַדְעָר אַן עַלְיהָ אַין שָׁוֹל,
זִיְן דָּער בָּעֵל תְּפָלָה אַין טָאג פון אַירָצִיט וּוַיְסִיט
די אַזְדִּיעָס זִיך צָו ווענדָן, צום אַיבּעְזֶעֶנְבֶּעֶןָם
ר' יענקל. פאר סִי וּוְעַלְכָע הַילְפָן וּוַיְסִין די בְּנִי
קהלה אָז ער אַיז דָּער אַיד וּוָס קָעָן בעזורת השם

המשך אויף זייט 12

דעם רבינִיס לְכִיכְתָּו ווַיְנַטְשָׁת אַהֲרֹן מוֹלֵט פָּאַר הַרְדֵּר שְׁלֵמָה פֻּעַרְקָאָוִוִּיטֶשׁ וּבְבֵבְּ הַחַשּׁוֹבָה הַיּוֹ
הַרְגֵּל הַוְּלָדָת בְּתֵם לְמוֹלֵט טָוב, אַין כוֹת פון דִי אַיבּעְזֶעֶנְבֶּעֶן כְּבוֹהָות וְאַם מעַן לְיִגְּנַט אַרְיוֹן וְאַך
בָּאוֹנוֹנְדָעָר לְמַעַן הַפְּצָת דעם הַיְלָעָן נְלִיאָן וּבְלִיְבָרִינָן, בְּפָרֶט פָּאַר דִי סְפּוּדוּרִי מַעֲשָׂוִת אַין דִי בְּחִינּוֹת
א.א.ו. זַאלְעָן נַעַק וּכְהֵזִין צִוְּיָה נִתְחַדֵּש דעם הַיְלָעָן רְבִינָן נַבְעַט מָקוֹר הַכְּמָה.

הַרְגֵּל הַוְּלָדָת הַבְּתֵם לְמוֹלֵט טָוב
הַרְגֵּל מַנְחָם יְשָׁרָאֵל אַתְּבָנְגָר הַיּוֹ

הַגְּלִיאָן נַתְנַדְבָּעֵי

הַרְגֵּל מַרְדְּכַי יְצָחָק קְרִוִּין הַיּוֹ
הַרְגֵּל הַוְּלָדָת נַתְנַדְבָּעֵי

הַגְּלִיאָן נַתְנַדְבָּעֵי

הַרְגֵּל שְׁמַעַן שְׁפִירָא הַיּוֹ
הַרְגֵּל הַוְּלָדָת הַבְּתֵם לְמוֹלֵט טָוב